

IGIENĂ

Aniversări

PROFESORUL UNIVERSITAR NICOLAE OPOPOL LA 70 DE ANI

Nicolae Opopol, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, Membrul-corespondent al Academiei de Științe din Moldova, șef catedră Igienă și Epidemiologie FPM a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este o personalitate de referință în știința modernă și didactică, s-a aflat și se află în tulmutul existențial și creator al vieții ca exponent ilustru al poporului său.

A evoca viața unui savant înseamnă a te plasa acolo unde a fost o dată, fără ca aceasta să fie suficient de omenește observat și prețuit, deseori la fruntările vieții, adică pe cota cea mai înaltă a îndrăznelor să fii om. Oricât ar fi de riscantă, încercarea merită.

În cazul lui Nicolae Opopol, indubitabil, cu atât mai mult, căci incontestabil, fără nici o exagerare, se vede prin prizma activităților sale, care îl aureolează.

S-a născut la 9 februarie 1938 în comuna Bîrnova, raionul Ocnîța, într-o familie de țărani cu 8 copii.

Și-a început calea în medicină în anul 1952, la vârsta de numai 14 ani, la Școala de Felceri și Moase din Bălți, școală deosebit de meritorie în acea vreme, care a determinat sentimentele umanitare și a fost punctul de plecare al formării spiritului larg, generos, patriot și democrat. Tot aici i-a rămas cristalizat în suflet un mare adevăr, pe care îl promovează mereu: *“Cunoștințele se bazează pe partu “trebuie”: multe de văzut, multe de citit, multe de învățat și de trecut prin multe”*.

În anul 1955 își începe activitatea practică ca felcner în medicina preventivă sau, cum figura oficial în documentele din acele vremuri, ca felcer-sanitar al sectorului medical rural din comuna Catranîc, Falești, fiind transferat ulterior în sectorul medical rural din comuna Dîngenii, Ocnîța.

După 5 ani de activitate profesională îl regăsim student la Facultatea de medicină preventivă a Institutului de Stat de Medicină din Dnepropetrovsc, Ucraina, pe care a absolvit-o cu eminență în anul 1966, devenind un talentat medic igienist de înaltă talie profesională.

După absolvirea facultății se întoarce în Moldova. În Institutul Moldovenesc de Cercetări Științifice în Igienă și Epidemiologie și-a început ucenicia în cercetarea științifică. Pătruns de conștiințiozitatea și corectitudinea în experimentare și muncă ordonată în activitatea științifică, a activat sub conducerea dascălilor Mihail Ghethman, Victor Vangheli și Andrei Cojuhari la teza de doctorat intitulată *“Estimarea stării de nutriție a populației din mediul rural al RSS Moldova”*, susținută în anul 1971.

Ulterior (a.a.1971-1975) activează în structurile practice ale serviciului sanitaro-epidemiologic, inițial în calitate de șef a secției sanitare, apoi medic șef a Stației sanitaro-epidemiologice din or. Chișinău. Aici a acumulat o bogată experiență în medicina preventivă, element foarte benefic pentru ulterioara activitate.

În primăvara a. 1975 se întoarce în același colectiv științific, realizează câteva programe, inclusiv și în domeniul alimentației, de data acesta a copiilor instituționalizați. Pe parcurs este înmatriculat la facultatea Sănătate Publică Internațională a Institutului Unional pentru Perfecționarea Medicilor, pe care o absolvește cu succes (a.1977), cunoscând deja și limba engleză.

În a.1978 organizează și conduce mai mult de 10 ani laboratorul Igiena alimentației. Concomitent cu investigațiile stării de nutriție a diferitor grupuri de populație, au fost efectuate studii și în igiena mediului. Ulterior programele științifice, la care se adresa N.Opopol, devin mai complexe, prioritar experimentale și includ probleme actuale ale toxicologiei. Astfel a fost studiată acțiunea nefastă a fluorului din apa potabilă, ozonului folosit în procesul de păstrare și transportare a fructelor și strugurilor, reziduurilor de azotați din producția vegetală. În urma realizării unui program amplu privind sănătatea umană în relație cu nivelul de chimizare a agriculturii s-a demonstrat, că folosirea abuzivă a agrochimicelor a afectat grav sănătatea populației din mediul rural. Gradul de deteriorare a sănătății oamenilor în mod direct depindea de nivelul aplicării acestor chimicale. Rezultatele studiului, cât și informațiile științifice obținute în alte ramuri ale economiei naționale, au stat la baza hotărârii Sovietului Suprem al RSS Moldovenești de la 31 iulie 1987, care a adoptat „Programul Complex pe termen lung de protecție a mediului înconjurător și de folosire rațională a resurselor naturale din RSS Moldovenească pe perioada de până în anul 2005”. A fost primul document oficial prin care statul a confirmat impactul nefast al chimizării excesive asupra sănătății umane în Moldova.

Studiul menționat a elucidat și rolul patogenetic al nitraților – poluanților persistenti a freaticului, respectiv a fântinilor, dar și a unor culturi legumicole. Materialele au fost generalizate într-o monografie, iar teza de doctor habilitat „Evaluarea igienică a încorporării sumare în organismul uman a nitraților cu alimentele și apa potabilă” a fost prezentată spre susținere publică. Susținerea, care s-a soldat cu succes, a avut loc în Institutul de Nutriție a AȘM din Moscova în a.1991.

Astfel, în cei 42 ani de activitate în cercetare și inovare peste 40 programe științifice au fost realizate sub conducerea și/sau cu participarea savantului Nicolae Opopol. O recoltă perpetuă și îndelungată în lupta cu necunoscutul.

Paralel Nicolae Opopol a desfășurat o bogată activitate științifică și o strălucită activitate didactică. După destrămarea URSS specialiștii din structurile practice ale medicinei preventive au fost lipsiți de posibilitatea instruirii periodice și promovării sistematice a cunoștințelor lor profesionale, în care scop în cadrul universității de medicină a fost fondată o catedră specială și Nicolae Opopol este ales în a.1992 în funcție de profesor a noii catedre Igienă și Epidemiologie a Facultății de Perfecționare a Medicilor a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În a.1994 Comisia Superioară de Atestate a Republicii Moldova îi conferă titlul didactic de profesor universitar al catedrei menționate. Concomitent activează prin cumul în Institutul de Cercetări Științifice de Medicină Preventivă și Clinică în calitate de șef a secției Igienă. În a.1995 profesorul universitar Nicolae Opopol a fost ales membru-corespondent a

Academiei de Științe a Moldovei, iar diploma nr. 06 din 29.12.0995 certifică intrarea lui în componența acestui prestigios for științific.

Criza economică, care a afectat Republica Moldova, a avut consecințe grave și pentru structurile științifice. Cu scopul de a păstra potențialul științific existent și a fortifica activitatea subdiviziunilor practice în medicina preventivă de nivel național, a fost creat Centrul Național Științifico-Practic de Igienă și Epidemiologie, mai târziu (din a.1998) - Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă.

Din momentul creării, pînă în a.2003, prof. Nicolae Opopol a deținut funcția de prim-vicedirector general, responsabil de activitatea științifică. Concomitent a exercitat și funcția de profesor, șef al catedrei Igienă și Epidemiologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În septembrie 2003, la solicitarea lui personală, prin ordinul Ministrului sănătății al RM, prof. Nicolae Opopol a fost transferat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru exercitarea funcției de profesor și șef de catedră în deplin volum.

Pe parcursul ultimului deceniu prof. Nicolae Opopol a participat în realizarea unor proiecte susținute de organismele internaționale – în elaborarea strategiei naționale în dezvoltarea durabilă (a.1999), în pregătirea primului raport național privind schimbarea climatului (a.1999), în reglementarea calității, inofensivității alimentelor, notificării și informării (a.a.2000-2001), în fortificarea capacităților naționale pentru monitorizarea sărăciei (a.a.2003-2004). În perioada a.a.2000-2002 a fost desemnat și a exercitat funcțiile de coordonator național în realizarea proiectului privind fortificarea activităților Comitetului Național Codex, proiect susținut de FAO.

Fiind savant de forță în medicina preventivă, el a participat activ în procesul de perfectare a multor documente de importanță majoră, cum ar fi proiectul de lege privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației (a.1993), Programul național de eradicare a maladiilor iododeficitare (a.1998), Strategia națională pentru Dezvoltarea Durabilă (a.2000), Planul național de acțiuni „Sănătatea în relație cu mediul” (a.2001), Programul național de implementare a Convenției Stockholm privind poluanții organici persistenti (a.2004), etc.; a organizat sau nemijlocit a participat la perfectarea mai multor rapoarte naționale - Primului Raport Național „Calitatea mediului și sănătatea populației în Republica Moldova” (a.1999), „Starea de nutriție în Republica Moldova. Analiza situației și strategiile de intervenție” (a.2002), „Sărăcia în Moldova” (a.2003), „Sănătatea copiilor în relație cu mediul” (a.2004), „Sănătatea în relație cu mediul de existență” (a.2007) etc.

Academicianul Nicolae Opopol a publicat peste 270 de lucrări științifice, din care 7 monografii. El contribuie la instruirea, pregătirea și promovarea specialiștilor de înaltă calificare. A fost conducător la cinci teze de doctor în științe și consultant la o teză de doctor habilitat. Sub conducerea lui actualmente se lucrează asupra mai multor teze de doctor și doctor habilitat.

Activitatea pedagogică și științifică a prof. Nicolae Opopol se îmbină armonios cu cea obștească. El este președinte al Societății științifice a igieniștilor din Republica Moldova, președinte al comisiei republicane științifico-metodice de profil „Igiena”, specialist principal netitular al Ministerului sănătății în igienă și toxicologie, membru al Consiliului de Experți a Ministerului sănătății, membru a colegiilor de redacție a mai multor reviste științifice, membru a două seminare științifice de profil etc. A organizat mai multe conferințe naționale și congrese naționale consacrate problemei „Sănătatea în relație cu factorii care o influențează”, fiind totodată și responsabil pentru redactarea și publicarea materialelor.

Pentru activitatea rodnică, succesele obținute prof. N.Opopol a fost destins cu insigna Ministerului sănătății a URSS „Отличнику здравоохранения” (1968), medaliile „За доблестный труд” (1971), „Ветеран труда” (1986), Diploma de Onoare a Sovietului Suprem a RSSM (1988), medalia „Gloria Muncii” (1997), Insigna și Certificat de Apreciere a OMS (2002), Diploma Academiei de Științe a Republicii Moldova pentru monografia editată (2003), medalia „Dmitrie Cantemir”.

Nicolae Opopol este un exemplu de dăruire profesională, iar activitatea sa prodigioasă l-a așezat în rândul celor care, cu demnitate și competență, au contribuit la înălțarea Medicinii preventive în Republica Moldova.

Unele lucrări de referință ale prof. N.Opopol din ultimii ani :

1. E.Gladun, A.Capcelea, V.Chicu, Opopol N. et.al. The State of Environment and Population's Health in Republic of Moldova. "Știința". Chișinău. 1999. P. 41.
2. Afanasiev V., C.Mihailescu, N.Opopol etc. Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă. Chișinău, UNDP. 2000. 129 p.
3. Bobeica V., M.Petrușevschi, N.Opopol etc. First National Communication of the Republic of Moldova. Under the United Nations Framework Convention on Climate Change. 2000. 74 p.
4. Opopol N., Olga Kazantseva, R.Corobov, et. al. The Republic of Moldova: Quality of Life. Set of maps. "Ulian". Chisinau. 2001.
5. Опополь Н., Р.Коробов. Эколого-гигиенический мониторинг. Проблемы и решения. Кишинев, 2001. 238 с. (ISBN 9975-9668-0-2).
6. Obreja G., N.Opopol. Metode de studiu în epidemiologia aplicativă. Chișinău, 2002. 119 p.
7. Opopol N.. Advantages of implementing Codex Alimentarius standards for the Republic of Moldova // FAO-WHO Pan-European Conference on Food Safety and Quality. 25-28 February 2002, Budapest, Hungary. P.147-155.
8. Opopol N., Viorica Berdaga, Galina Obreja, A. Ciburciu. Starea de Nutriție în Republica Moldova. Analiza Situației și Strategiile de Intervenție. Ed. "Știința", 2002. 39 pag.
9. Opopol N. Environment, Health and Sustainable Development in Transition Countries. Social Sciences and Political Changes // Promoting Innovative Research in Post-Socialist Countries. Philosophy and Politics. P.I.E.-Peter Lang. Bruxelles, Bern, Berlin, Frankfurt/Main, New York, Oxford, Wien. 2003. p. 257-266.
10. Opopol N., R.Corobov, V.Pantea, I.Ciumaș, Ala Nicolenco. Scimbările climatului și potențialul impact al acestor fenomene extreme asupra sănătății // Curier Medical, 2003. Nr.5. p.6-8.
11. Alcock Ruth, V.Bashkin, N.Opopol et al. Health Risks of Persistent Organic Pollutants from Long-Range Transboundary Air Pollution // Joint WHO/Convention Task Force on the Health Aspects of Air Pollution. Copenhagen, 2003. 250p.
12. Опополь Н., Николенко А. Изменение климата и здоровье человека: влияние, последствия, адаптация и предупреждение // Климат Молдовы в XXI веке: проекции изменений, воздействий, откликов. Под ред. Д.х.г.н. Р.Коробова. Кишинев, 2004. С. 254-283.
13. I.Bahnarel, Opopol N., Iu.Pînzari, et.al. Sănătatea copiilor în relație cu mediul. Raport Național / Children' Health and Environment. National Report. Ministerul Sănătății al R.M., Ministerul Ecologie și Resurse Naturale al R.M. Chișinău, 2004, 52 pagini.
14. Duca Gh., Mihailescu C., Marduhaeva I., Opopol N., et al. Republic of Moldova National Implementation Plan for the Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants. Chișinău, Ed. „Știința”, 2004, 80 pagini.
15. Bahnarel I., Opopol N., Ețco C., Pantea V. Contribuții la edificarea conceptului de sănătate publică // Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină, 2004, Nr.4, p.8-9.
16. Opopol N. Water management and human health principal threats. "Ecological Chemistry" // The Third International conference "Ecological Chemistry": Latest Advances, 20-21 May 2005, Chișinău, 2005, P.197-201.
17. Opopol N., Corobov R., Cazanțeva Olga, V.Pantea. Calitatea vieții ca determinantă complexă a sănătății populației rurale // Buletinul Academiei de Științe a Moldovei, Științe Medicale, 2005, 1 (1), P. 41-48.
18. Opopol N. Sănătatea mediului înconjurător – element indispensabil în sănătatea omului. // Buletinul Academiei de Științe a Moldovei, Științe Medicale, 2005, 4 (4), P.116-124.

19. Opopol N., Bahnarel I., Pantea V. Sănătatea populației – componentă prioritară și indispensabilă în dezvoltarea durabilă a societății // Buletinul Academiei de Științe a Moldovei, Științe Medicale, 2005, 4 (4), P.14-16.
20. Opopol N. Water management in Republic of Moldova. Principal threats // Management of Intentional and Accidental Water Pollution, NATO Science for Peace and Security Series – C: Environmental Security, Edited by P.P.Semeonova, „Springer”, 2006, P.167-176.
21. N.Opopol, Raisa Russu. Sanatatea mediului. Compendiu pentru Școala Sănătate Publică, Casa editorial-poligrafică „BONS Offices”, 2006, 108 pagini.
22. N.Opopol, Galina Obreja, Angela Ceobanu. Nutriția și sănătatea. Compendiu pentru Școala Sănătate Publică, Casa editorial-poligrafică „BONS Offices”, 2006, 179 pagini.
23. N.Opopol, I.Bahnarel, R.Corobov. To the Necessity of Creation of Heat Health Warning System. Curier Medical, 2007, Nr.2 (296), P. 77-82.
24. I.Bahnarel, N.Opopol, V.Pantea, C.Spânu. Sănătatea publică – concept fundamental al Politicii Naționale în Sănătate // Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină, 2007, Nr.6 (21), P. 57-61.
25. V.Pantea, I.Bahnarel, N.Opopol. Contribuții la argumentarea implementării conceptului de supraveghere epidemiologică a bolilor netransmisibile // Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină, 2007, Nr.6 (21), P. 213-216.
26. N.Opopol. Needs for Regulations, Training, and Education for Health Protection and Environmental Security of Nanotechnologies // Nanotechnology – Toxicological Issues and Environmental Safety. NATO Science for Peace and Security Series – C: Environmental Security, Edited by P.P.Semeonova, N.Opopol, M.I.Luster, „Springer”, 2007, p.155-166.
27. V.Pantea, N.Opopol, I.Bahnarel. Sănătatea în relație cu mediul de existență. Raport perfectat în baza datelor acumulate de rețeaua de Monitoring Scio-igienic. Chișinău, „Tipografia-Sirius”, 2007, 84 pag. (ISBN 978-9975-9668-2-5).
28. N.Opopol. Impact of POPs on Republic of Moldova Environment and Public Health // The Fate of Persistent Organic Pollutants in the Environment. NATO Science for Peace and Security Series – C: Environmental Security, Eds. E. Mehmetli & B.Koumanova, „Springer”, 2008, p.405-424.
29. N.Opopol. R.Corobov. Human Dimensions of Current Environmental Change // Akademos, 2008, Nr.1-2 (9), p.91-96.

Colaboratorii catedrei Igienă și Epidemiologie FPM